

**НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
ФАКУЛТЕТ „ОБЩОВОЙСКОВИ“**
5000 гр. Велико Търново, бул. „България“ № 76
телефон: (062) 618 821; факс: (062) 618 849; e-mail: nvu@nvu.bg

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност

на гл. ас. д-р ВИКТОР ТОДОРОВ ДОБРЕВ,

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ и научна специалност „Военна психология“

за нуждите на катедра „Информационна сигурност“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ при НВУ „Васил Левски“

Разработил: полк. доц. д-р Невена Цветкова Атанасова - Кръстева,
Доцент в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология,
доктор по „Военна психология“,

Месторабота: катедра „Национална и регионална сигурност“ при факултет „Общовойскови“ на НВУ „Васил Левски“, гр. Велико Търново

**Велико Търново
2021**

Настоящото становище е изгответо въз основа на документи, постъпили по конкурса за академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ и научна специалност „Военна психология“, разкрит от факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, обявен в Държавен вестник, брой 106/15.12.2020 г.

Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ.

1. Общо представяне на получените материали по конкурса.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е обявен за нуждите на катедра „Информационна сигурност“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ в гр. Шумен и е в област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. Администрация и управление.

Единствен кандидат в конкурса е д-р Виктор Тодоров Добрев, главен асистент в катедра „Информационна сигурност“, факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ на НВУ „Васил Левски“.

Д-р Виктор Добрев участва в конкурса с 12 научни трудове, както следва:

- Монография – 1 бр.;
- Книга на основата на дисертационен труд - 2 бр.;
- Глава от книга в колективна монография – 2 бр.;
- Научни доклади, публикувани в сборници у нас – 6 бр.;
- Участие в университетски проект – 1 бр.

Представените за рецензиране трудове са извън трудовете, посочени за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ и се приемат за становище по настоящия конкурс. В съдържателно отношение преобладаващо отговарят на профила на заявения конкурс.

2. Данни за кандидата.

Виктор Тодоров Добрев завършва през 2005 г. специалност „Психология“, образователно - квалификационна степен „Бакалавър“ във ВСУ „Черниоризец Храбър“ в гр. Варна, а през 2006 г. завършва и магистърска степен по „Психология и психопатология на развитието“.

До 2013 г. Виктор Добрев работи като психолог в СНЦ „Алtruist“, гр. Варна като през същата година защитава ОНС „Доктор“ към ВСУ „Черниоризец Храбър“ по Обща психология.

През 2016 г. е включен като хоноруван преподавател в магистърска програма „Социална и юридическа психология“ към катедра „Психология“ в СУ „Климент Охридски“. От 2018 г. е преподавател в НВУ „В. Левски“, факултет „Артилерия, ПВО и КИС“, катедра „Административна и информационна сигурност“ като заема длъжността „главен асистент“.

Владее на добро ниво и ползва в научната и изследователската си работа руски език.

3. Обща характеристика и оценка на научната продукция на кандидата.

Монографията „Хамартична психология. Милитаризация на информационно-психологическото пространство“ е издадена от Издателството на НВУ „Васил Левски“, гр. Велико Търново през 2020 г. в обем от 210 страници. Монографията е демонстрация на научния потенциал и интереси на Виктор Добрев и може да бъде разглеждана като сериозна и значима публикация. Посветена е на проблем, приоритетен в научните търсения на автора, свързан със същността на хамартичната психология и влиянието й върху индивидуалното и масово съзнание в милитаризиран контекст. Авторът се и поставил за цел да направи анализ, основан на българския критически и критичен подход в психологията, върху етиологията и каузалните връзки на явлението, наречено „милитаризация на информационно - психологичното пространство“.

В монографията е акцентирано върху психологическата наука, която все повече се използва в модерните информационни технологии, които на свой ред провокират ново и различно съдържание на стратегията и тактиката на съвременните войни или на средствата, с които те се водят. В тази връзка психологическите теории се прилагат в най-различни ситуации, свързани с търсенето на надмощие, власт, насилие и подчинение на хора. Авторът предлага актуален прочит на противоречията, обусловени от нарастващите възможности за влияние върху обществото, неговите мисловни модели и поведенчески характеристики, произтичащи от динамично развитие на информационните и комуникационни канали в международната и национална сигурност.

Авторът е структурирал монографията в предисловие, увод, две глави, като много добро впечатление прави, че всяка от главите завършва със заключение и използвана литература. В първата част „Хамартичен човек“ се разглеждат невропсихологичните особености и предразположености на човешката психика, като са разкрити начините за реагиране на аномалните събития и неопределеност като форми на хамартията. Авторът смята, че сблъсъка с неизвестното е неизбежен и поради това приспособяването към „съществуването“ се наблюдава във всяка култура и във всеки един исторически период, независимо от обществените или биологични обстоятелства. Солучливо Виктор Добрев се позовава при теоретичния анализ в монографията на обяснителния потенциал на психодинамичната и когнитивно-поведенческата концепция за появата на феномените в човешката психика, както и на социокултурната концепция на нервно-лингвистичното програмиране.

Във втората част „Хамартично общество“ описаното глобално мрежово общество с неговата организация и структура налага извода, че основната ценност за глобалната мрежа е възможността да се трансформира човешкото

съзнание, което генерира и основната роля на медиите, които аранжират огромния конгломерат от съобщения и образи, влияещи върху съзнанието на хората. Анализираните от автора конструкти и теории доказват, че всички нови технологии провокират възможностите и средствата за информационно-психологическо въздействие върху личността и обществото като цяло.

Предложената монография е ценна, поради различните описани и анализирани изследвания във военната област, които дават основание на автора да заключи, че все повече военни институции разбираят необходимостта от задълбочаване на познанията в психологическите науки и в тази връзка се забелязва стремежът на военните структури да милитаризират тази сфера като благоприятна среда за водене на съвременна война. Монографията логично завършва с характеристиката на информационно-психологическата война, нейните закономерности и принципи, като авторът достига до заключението, че дистанционната война ще бъде свързана с използването на нови начини за политическо и стратегическо превъзходство с помощта на локални конфликти, осъществяване на политически, икономически и информационен натиск и поддържане на противниковата територия.

В две от публикациите, представени за конкурса - „Еврейският етнокултурен трансфер на менталност“ и „Културална каузалност на еврейската екстраполация в психологията“ са представени части от дисертационното изследване на кандидата. В първата книга се дава отговор на интересния въпрос относно мащабното присъствие на автори от еврейския етнос сред пионерите в прохождащата Психология и по-нататъшното им трайно присъствие в тази наука. Втората книга се явява логично продължение на първата и представя основните механизми и фактори за формирането на определен тип ментална етническа идентичност, която намира своята реализация в творчеството на редица изтъкнати автори от еврейския етнос.

Оригиналните изследвания в посочените публикации не целят ревизия на историята на психологията, а напротив - да създадат възможности за разглеждането й от ъгъла на кроскултурната концепция, което би обогатило психологическата теория.

В останалите публикации от конкурса – отделни глави в колективни монографии и научни доклади, се разработват интересни проблематики, както и някои актуални теми, които отговарят на конкретни социално-практически нужди и интерпретират определени методологични и социални казуси. Някои от научните трудове на кандидата са насочени към психологически и управленски анализи на:

- концепцията за т. нар. мрежово общество и свързаните с него медийни системи и взаимодействието им с държавната власт;
- скринингово пилотно изследване на нервно психичната устойчивост при курсанти в условията на продължителна изолация като симулация на хибридна дифузна атака при воденето на война от шесто поколение;

- създаване на дизайн на методика, в която са залегнали изпитаните теоретични и практически постижения в областта на изследваните конструкти: нервно-психична устойчивост, ниво на подготвеност за реални бойни действия, ниво на екипност и структурна кохерентност в условия на взаимозаменяемост, ниво на лидерска пригодност;

- проучване на условията на живот, които предоставят възможности човека да се развива според социалните очаквания, но при определени ситуации могат да провокират негативно развитие в посока към социопатия, девиантно и деликвентно поведение;

- проблеми на психичната епидемия, възникнала като следствие от икономическите сътресения в обществото в прехода към демокрация.

- интерпретация на политическата и идеологическа картина на съвременната действителност.

Сериозен дял в научните публикации на д-р Виктор Добрев заемат философските интерпретации на казуси и теми, свързани с Критическата психология. Както сам отбелязва авторът: Човешката психика е така устроена, че въпреки хиляди години философия, никога не е постигната нито една абсолютна истина и сега така необходимата на всяко човешко общество индоктринация изглежда невъзможна“.

Предложените за участие в конкурса научни публикации на Виктор Добрев са доказателство, че е налице учен със собствен почерк и интерес в научната работа.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата.

Преподавателската практика на Виктор Добрев се съчетава с неговите научно-изследователски интереси, като доказателство за това са водените лекционни курсове и семинарни упражнения по „Военна психология и педагогика“, „Лидерска подготовка“, „Философия“, „Теории в лидерството“ и „Социална психология“.

Като част от педагогическата си дейност, кандидатът активно участва във вътрешноуниверситетски проект „Нервно-психична устойчивост на курсанти при провеждане на занятия в условия, близки до бойните“. Заедно с резултатите от проведените изследвания, е направен анализ на конкретните поражения и са направени препоръки за компенсиране и ликвидиране на последиците.

Виктор Добрев е участвал в няколко научни и международни научни форуми, което е заявка за професионално и компетентно академично отношение към теми, свързани както със съвременните психологически и философски достижения, така и с конкретни управленски предложения.

Нямам преки впечатления за учебната работа на д-р Виктор Добрев поради обстоятелството, че преподаваме в различни факултети. Познавам кандидата лично и споделям положителните си впечатления от него като отговорен и сериозен човек, силно ангажиран с работата си и мотивиран да

предложи на обучаемите академична подкрепа, като повишава съдържателната и комуникативната ефективност на учебно-преподавателската си дейност.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата.

Синтезирано, научните и научно-приложните приноси в публикациите на д-р Виктор Добрев могат да се сведат до следните тематични области:

➤ Етимология на възникване на психологията като наука и премахването на вакуума около културните влияния в процесите на нейното създаване - научните приноси са в две направления:

- история на психологията - анализират се фрагменти от историята на психологията, като се отчитат етническите, социалните и политическите фактори при генезиса ѝ; при анализите се имплементират качествените методи в духа на критичната психология;
- военна психология – разглежда се милитаризация на информационно психологическото пространство и се провеждат изследвания на нервно-психичната устойчивост на военнослужещи при промени в екстремалността на ситуациянните фактори.

➤ Лидерство и лидерска подготовка – създадени са предпоставки за подготовка на методика, която оценява нервно-психичната устойчивост на курсантите през целия период на обучението си в НВУ и нивото на лидерските им умения в различни ситуации при минимизиране на субективния фактор в целия процес.

➤ Философия и политическа психология – с помощта на школата на критическата и критичната психология са предложени анализи на редица концепции и явления от политическата действителност, управленските модели и съвременни цивилизационни конструкти и вярвания.

➤ Психология на религията – извършен е анализ на феномена на психичните епидемии на религиозна основа и трансфирмиранието на появата им в настоящето на икономическа и идеологическа основа.

➤ Пенитенциарна психология и адиктология - благодарение на личен професионален опит от работата в специализирани институции са представени различни методики за използване на терапевтично-корекционни средства за психокорекция, смислова регулация и реабилитация на закононарушители, както и програми за превенция и лечение на адикции при закононарушители и подрастващи.

6. Бележки и препоръки.

Нямам сериозни бележки по научната продукция, които да са от критично значение. Наличието на малки пропуски не се отразяват на цялостното положително впечатление от научната продукция на кандидата.

Позволявам си да направя някои препоръки, като те в никакъв случай не намаляват общата добра оценка на научната продукция, напротив - целят да поощрят изследователските намерения в работата на кандидата. Бележките са:

- да развива и разширява изследователската си работа;
- да увеличи публикационната си активност, включително и на чужди езици, в международни издания.

7. Заключение.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно-приложни приноси, препоръчвам на Научното жури да предложи гл. ас. д-р Виктор Тодоров Добрев да заеме академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“ и научна специалност „Военна психология“.

12. 03. 2021 г.

Изготвил становището:

гр. Велико Търново

OPINION

for scientific works and educational activities

of Chief assistant professor PhD **VICTOR TODOROV DOBREV**,
submitted for participation in a competition for the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", professional field 3.7."Administration and Management" and scientific specialty "Military psychology" for needs of "Information security" Department of faculty "Artillery, AD and CIS" of Vasil Levski NMU

Developed by: Col. Assoc. Prof. PhD Nevena Tsvetkova Atanasova - Krasteva,

Associate Professor in the field of higher education 3.Social, economic and legal sciences, professional field 3.2. Psychology,

Doctor of Military Psychology,

Work place of "National and Regional Security" Department at the Land Forces Faculty at the "Vasil Levski" National Military University

Veliko Tarnovo
2021

This opinion has been prepared on the basis of documents submitted in a competition for the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", professional field 3.7. "Administration and Management" and scientific specialty "Military Psychology", released by the Faculty of Artillery, Air Defense and CIS, published in the national newspaper, issue 106 / 15.12.2020.

The documents submitted in the competition comply with the requirements of the Act on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the regulations regarding the on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

1. General presentation of the received materials under the competition.

The competition for the academic position of "Associate Professor" has been announced for the needs of the Department "Information Security" at the faculty "Artillery, Air Defense and CIS" in Shumen and is in the field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", professional field 3.7. "Administration and Management".

The only candidate in the competition is PhD Viktor Todorov Dobrev, Chief Assistant in the "Information Security" department of faculty of Artillery, Air Defense and CIS of Vasil Levski NMU.

PhD Victor Dobrev participated in the competition with 12 scientific papers, as follows:

- Monograph - 1 issue;
- Books based on a dissertation - 2 pcs;
- Chapter from a book in a collective monograph - 2 pcs;
- Scientific reports published in collections in Bulgaria - 6 pcs;
- Participation in a university project - 1 pc.

The papers submitted for review are not applied for the defense of educational and scientific degree PhD and are accepted as an opinion for this competition. In terms of content, they predominantly correspond to the profile of the announced competition.

2. Details of the candidate.

Viktor Todorov Dobrev graduated in 2005 with Bachelor's degree in the field of psychology at VFU "Chernorizets Hrabar" in Varna, and in 2006 graduated with a Master's degree in "Psychology and psychopathology of evolution".

Until 2013, Victor Dobrev worked as a psychologist at NGO "Altruist", Varna and in the same year defended the PhD at VFU "Chernorizets Hrabar" with specialty "General Psychology".

In 2016 he was included as a part-time lecturer in the master's program "Social and Legal Psychology" at the Department of Psychology at Sofia University "Kliment Ohridski". Since 2018 he has been a lecturer at the Vasil Levski NMU, "Artillery, Air Defense and CIS" faculty in Department of Administrative and Information Security, being "Chief Assistant".

He speaks a good level and uses Russian in his scientific and research work.

3. General characteristics and evaluation of the scientific production of the candidate.

The monograph "Hamaritic psychology. Militarization of the Information-Psychological Space "was published by the Publishing House of the Vasil Levski National Military University, Veliko Tarnovo in 2020 in a volume of 210 pages. The monograph is a demonstration of the scientific potential and interests of Viktor Dobrev and can be considered as a serious and significant publication. It is dedicated to a problem, a priority in the author's scientific research, related to the essence of hamartic psychology and its influence on the individual and mass consciousness in a militarized context. The author aims to make an analysis, based on the bulgarian critical and critical approach in psychology, on the etiology and causal relations of the phenomenon called "militarization of the information - psychological space".

The monograph focuses on psychological science, which is increasingly used in modern information technology; they provoke new and different statement of strategy, tactics and means used in contemporary military conflicts. In this regard, psychological theories are applied in a variety of situations, that are related to the search for supremacy, power, violence and submission of citizens. Author offers an up-to-date reading of the contradictions caused by growing opportunities to influence society, through mental patterns and behavioral characteristics arising from the dynamic development of information and communication channels in international and national security.

The author has structured the monograph in a preface, introduction, two chapters and it makes a very good impression that each of the chapters ends with a conclusion and used literature. The first part "Hamaritic man" deals with the neuropsychological features and predispositions of the human psyche, revealing the ways of reacting to anomalous events and uncertainty as forms of hamarty. The author believes that the collision with the unknown is inevitable and therefore the adaptation of "existence" is observed in every culture and in every historical period, regardless of social or biological circumstances. Victor Dobrev successfully refers in the theoretical analysis in the monograph to the explanatory potential of the psychodynamic and cognitive-behavioral concept of the emergence of phenomena

in the human psyche, as well as the socio-cultural concept of neuro-linguistic programming.

In the second part "Hamartic Society" a described global network society with its organization and structure imposes the conclusion that the main significance of the global network is the ability to transform the human consciousness, which generates main role of the media arranging the enormous amount of messages and images influencing people's consciousness. The structures and theories analyzed by the author prove that all new technologies provoke the possibilities and means for information-psychological impact on both personality and society.

The proposed monograph is valuable due to the various described and analyzed studies in the military field, which give the author reason to conclude that more and more military institutions understand the need to deepen knowledge in psychological sciences and in this regard the tendencies of military structures to militarize this psychological sphere as a favorable environment for conducting modern operations. The monograph logically ends with the characteristics of information-psychological warfare, its laws and principles, and the author concludes that remote warfare will be associated with the use of new ways of political and strategic superiority through local conflicts, political, economic and information pressure and subversive activity in the enemy territory.

In two of the publications presented for the competition - "Jewish ethno-cultural transfer of mentality" and "Cultural causality of Jewish extrapolation in psychology" are presented parts of the candidate's dissertation research. The first book answers an interesting question about the large-scale presence of authors of the Jewish ethnic group among the pioneers in the dawn of Psychology and their further permanent presence in this science. The second book is a logical continuation of the first and presents the main mechanisms and factors for the formation of a certain type of mental ethnic identity, which finds its realization in the work of a number of prominent authors of the Jewish ethnic group.

The original research in these publications does not aim to revise the history of psychology, but on the contrary - to create opportunities for its consideration from the point of view of cross-cultural concept, which would enrich the psychological theory.

In the other publications of the competition - separate chapters in collective monographs and scientific reports, interesting issues are developed, as well as some current topics that meet specific socio-practical needs and interpret certain methodological and social cases. Some of the candidate's scientific works are focused on psychological and managerial analyzes of:

- concept of so-called network society, related media systems and their interaction with the government;

- screening pilot study of neuropsychological stability of cadets in conditions of prolonged isolation as a simulation of a hybrid diffuse attack in sixth generation war;

- creation of a design of methodology, which is based on the tested theoretical and practical achievements in the field of studied structures: neuropsychological stability, level of readiness for real combat operations, level of teamwork and structural coherence in conditions of interchangeability, level of leadership suitability;

- study of living conditions that provide opportunities for human development according to social expectations, but in certain situations can provoke negative development towards sociopathy, deviant and delinquent behavior;

- problems of the mental epidemic that arose as a result of economic disturbance in society through transition to democracy.

- interpretation of the political and ideological picture of contemporary reality.

Philosophical interpretations of cases and topics related to Critical Psychology play a significant role in the scientific publications of Viktor Dobrev. As the author himself notes: "The human psyche has unique structured, that despite thousands of years of philosophy, no absolute truth has ever been achieved and now the complete characteristics of mentality, which are so necessary to every society seems impossible."

The scientific publications of Viktor Dobrev proposed for participation in the competition are proof that he is a scientist with his own style and interest in scientific work.

4. Characteristics and assessment of the educational and pedagogical activity of the candidate.

Victor Dobrev's teaching practice is combined with his research interests, as evidenced by the lectures and seminars on "Military Psychology and Pedagogy", "Leadership Training", "Philosophy", "Theories in Leadership" and "Social psychology".

As part of his pedagogical activity, the candidate actively participates in an intra-university project "Neuropsychological resilience of cadets in exercises in conditions close to combat." Together with the results of the research, an analysis of the specific lesions was made and recommendations were made to compensate and eliminate the consequences.

Viktor Dobrev has participated in several scientific and international scientific forums, which is a request for a professional and competent academic attitude related to topics for both modern psychological and philosophical achievements, as well as specific management proposals.

I have no direct impressions of the academic work of PhD Viktor Dobrev due to the fact that we work in different faculties. I know the candidate personally and I share my positive impressions of him as a responsible and serious person, strongly engaged in his work and motivated to offer students academic support, increasing the content and communication efficiency during his teaching activities.

5. Scientific and scientific-applied contributions of the candidate.

Synthesized, the scientific and scientific-applied contributions in the publications of PhD Viktor Dobrev can be combined in the following thematic areas:

→ Etymology of the emergence of psychology as a science and the filling the gaps around cultural influences in the processes of its creation - scientific contributions are in two directions:

- history of psychology - fragments of the history of psychology are analyzed, taking into account the ethnic, social and political factors in its genesis; the qualitative methods in the soul of critical psychology are implemented in the analyzes;

- military psychology - militarization of the information-psychological space is considered and researches of the neuro-psychological stability of servicemen in case of extreme changes in situational factors are carried out

→ Leadership and leadership training - prerequisites are created for the preparation of a methodology that assesses the neuro-psychological resilience of cadets throughout the period of their education in NMU and the level of their leadership skills in different situations while minimizing the subjective factor in the whole process.

→ Philosophy and political psychology - with the help of the school of critical and critical psychology are offered analyzes of a number of concepts and phenomena of political reality, management models and modern civilizational structures and beliefs.

→ Psychology of religion - an analysis of the phenomenon of mental epidemics on a religious basis, combined with transformation of their appearance in the present on economic and ideological basis.

→ Penitentiary psychology and addictology - thanks to personal professional experience from work in specialized institutions are presented various methods for using therapeutic and corrective tools for psychocorrection, semantic regulation and rehabilitation of criminals, as well as programs for prevention and treatment of addictions in offenders and adolescents.

6. Notes and recommendations.

I have no serious remarks on scientific production that are critical. The presence of small gaps does not affect the overall positive impression of the applicant's scientific output.

I allow myself to make some recommendations, which in no way reduce the overall good evaluation of the scientific production, on the contrary - they aim to encourage research intentions in future work of the candidate. The notes are:

- development and expansion of his research work;
- increasement in his publicity, including usage of foreign languages and releasing in international publications.

7. Conclusion.

After getting acquainted with the materials and scientific works presented in the competition, analysis of their significance and the scientific and scientific-applied contributions contained in them, I recommend to the Scientific Jury to propose Ch. Assistant Professor PhD Viktor Todorov Dobrev to take the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education 3. "Social, economic and legal sciences", professional field 3.7."Administration and Management" and scientific specialty "Military Psychology".

March 12, 2021

Prepared the opinion:

VelikoTarnovo

